

AANTEKENEN

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland
Mevr. J.O. Verhaar
Postbus 3007
2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten
Jaar 09 / 33674
Ingressen - 9 JUNI 2009
Dossier Bel
Dossier

Telefoonnummer: 088-8886666
Faxnummer: 088-8886636

Datum: 8 juni 2009

Referentie: NH/LvP/MvD/09.084

Betreft: **Milieueffectrapport (MER) Wieringerrandmeer**

Geacht College,

Hierbij wil LTO Noord, mede namens de afdeling Wieringertand, de Koninklijke Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur en de leden van het Collectief Wieringerrandmeer (zie bijgevoegde lijst), een zienswijze indienen ter zake het Milieueffectrapport (MER) Wieringerrandmeer.

In de publicatie wordt aangegeven dat het MER inmiddels door Provinciale Staten van Noord-Holland is aanvaard waarbij de Staten hebben geoordeeld dat het MER zou voldoen aan de eerder vastgestelde richtlijnen. Tevens wordt vermeld dat de zienswijzen slechts betrekking mogen hebben op het niet voldoen aan de richtlijnen dan wel dat het MER onjuistheden zou bevatten.

Wij zijn van mening dat het MER ook moet voldoen aan de het addendum van de gemeenten Wieringen (22-05-2008) en Wieringmeer (26-06-2008) welk in het MER als bijlage 1 is opgenomen.

In verband hiermede willen LTO Noord en het Collectief Wieringerrandmeer kenbaar maken dat voor wat betreft het onderdeel landbouw het MER niet voldoet aan de opgestelde richtlijnen (20-07-2006) en het bijbehorende addendum welk als bijlage 1 bij het MER is opgenomen. Zoals bekend treffen wij hierin de vastgestelde richtlijnen en addendum aan.

Geconstateerd kan worden dat een groot deel van de onderzoeksvragen, zoals die zijn genoemd in de richtlijnen en/of addendum, onder meer betreffende de landbouw niet zijn beantwoord in het MER of het Landbouweffectrapport (LER) Wieringerrandmeer 2008.

Onderzoeksvragen/beantwoording MER/LER

Het gaat hierbij om de volgende onderzoeksvragen:

Onderzoeksvraag (MER pagina 340):

De Commissie adviseert in het MER concreet in te gaan op de doelstellingen en randvoorwaarden die in de verdere uitwerking ten aanzien van de landbouw gehanteerd worden.

Ontbreken antwoord:

Het gaat hierbij voor wat betreft de landbouwbedrijven onder meer om het duidelijk aangeven van de condities betreffende het aankopen, het verplaatsen en grondverwerving.

Wij zijn van mening dat zowel in het MER als het LER ter zake geen concrete condities zijn te vinden.

Wel wordt in het MER (pagina 340) aangegeven dat er afspraken zouden zijn over de condities voor uitkopen/verplaatsen van bedrijven in het kader van grondverwerving.

Dit laatste spreken wij met klem tegen. De verantwoordelijke overheden hebben beloften en toezeggingen gedaan die nog steeds niet zijn nagekomen.

Tot op heden (19 mei 2009) is er nog steeds geen plan van aanpak.

In dit verband is het van belang dat het projectbureau en onderzoeksbureau Aequator ten aanzien van de begrenzing en onderbouwing van de uit te voeren monitoring nog steeds geen overeenstemming hebben bereikt. Wij vinden het onjuist dat vanuit het projectbureau wordt verwezen naar een vermeend standpunt van LTO Noord en het Collectief. Dit standpunt zou inhouden dat de agrarische percelen niet betreden zouden mogen worden. Deze gedachte van het projectbureau is echter onjuist en bovendien niet relevant.

In het MER/LER wordt aangegeven dat zowel in de aanlegfase van het randmeer als in de gebruiksfase het ondernemersklimaat negatief wordt beïnvloed. Voorts wordt vermeld dat zo lang grond niet binnen het plangebied is verworven er een onzekere bedrijfssituatie zal bestaan.

In de gebruiksfase zullen problemen met het grondwater, structuurschade, zoetwatertoevoer, flora en fauna het opbrengende vermogen van de gewassen doen afnemen. Voorts kan een strengere regelgeving langs de grens van het plangebied (natuur) de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen en organische bemesting beperken.

Tevens zijn wij bevreesd dat verlening van de door de agrarische sector benodigde vergunningen (o.a. bouw-, milieu-, natuurbeschermingswetvergunning) als gevolg van de aanleg van het randmeer wordt bemoeilijkt.

Gelet op de vele negatieve effecten zal dit resulteren in een slechter ondernemersklimaat hetgeen ook in het MER/LER wordt aangegeven.

In dit verband heeft het projectbureau nog aangegeven dat ernaar wordt gestreefd om de economische potentie van de landbouw rondom het plangebied te behouden.

Uit het MER/LER kan de conclusie worden getrokken dat de effecten van het randmeer, ook in alle gepresenteerde alternatieven, op de landbouw zeer negatief zijn.

Deze negatieve effecten hebben onder meer betrekking op de waterkwantiteit (stijging grondwater) en waterkwaliteit (verzilting), flora en fauna en hinder voor landbouwverkeer.

Met betrekking tot de inhoud van het MER/LER constateren wij dat op geen enkele wijze oplossingen worden aangedragen met betrekking tot de (zeer) negatieve effecten van het randmeer op de landbouw. Dit is des te meer van belang omdat het gebied een sterk landbouwgebied is. In het MER wordt dit ook erkend (zie onder meer hoofdstuk 13.1).

In verband met voornoemde onderzoeksvraag waarbij de Commissie adviseert om in het MER concreet in te gaan op de doelstellingen en randvoorwaarden die in de verdere uitwerking ten aanzien van de landbouw gehanteerd worden, zijn wij dan ook van mening dat met de inhoud van onderhavige MER/LER niet wordt voldaan aan de opgestelde richtlijnen en/of addendum.

Onderzoeksvraag (pagina 341):

De Commissie adviseert vanwege de mogelijkheid dat, om wat voor reden dan ook, niet alle fasen van het plan worden gerealiseerd, elke fase zodanig dient te worden afgesloten dat sprake is van een zelfstandig, goed werkend systeem. In het MER dient te worden aangegeven hoe dit gewaarborgd wordt.

Ontbreken antwoord:

Wij zijn van mening dat in het MER aan deze onderzoeksvraag geen uitvoering wordt gegeven. Er wordt slechts aangegeven dat de 4 fasen 1 geheel vormen.

Wij zijn dan ook van mening dat in het MER geen antwoord wordt gegeven op de noodzaak om elke fase zodanig af te sluiten dat sprake is van een zelfstandig goed werkend systeem.

In het MER wordt hierop slechts gemeld dat het plan niet kan worden stopgezet na de verschillende afzonderlijke fasen.

Wij zijn van mening dat met genoemde opmerking geen duidelijke motivering bevat. In dit verband zijn wij van mening dat het passend zou zijn geweest om in de lijn van de onderzoeksvraag te gaan onderzoeken en vervolgens hiervan de resultaten weer te geven of al dan niet een zelfstandig goed werkend systeem mogelijk is na afsluiting van de verschillende afzonderlijke fasen.

Wij kunnen niet inzien dat met de in het MER gepresenteerde aanpak (de 4 fasen vormen 1 geheel) de beheersbaarheid wordt vergroot en het financieringsrisico wordt beperkt.

Wij zijn van mening dat het juist passend zou zijn geweest om na elke verschillende afzonderlijke fase de beheersbaarheid en financieringsrisico in beeld te hebben.

Onderzoeksvraag (pagina 343):

De Commissie adviseert om in het MER duidelijk te beschrijven of en zo ja welke maatregelen getroffen worden om extra zoute kwel te voorkomen en om de gevolgen van zoute kwel tegen te gaan.

Ontbreken antwoord:

Wij van mening dat in het MER onvoldoende concrete antwoorden worden gegeven op deze onderzoeksvraag.

Met betrekking tot de opgestelde Landbouw Effect Rapportage Wieringerrandmeer (2006 en 2008) merken wij op dat deze rapporten slechts zijn opgesteld op globaal gebieds- en sectorniveau. Er is slechts gebruik gemaakt van informatie die verkregen is uit model- en/of deskstudies. Vervolgens heeft deze informatie slechts in algemene bewoordingen een doorvertaling gekregen naar een kwalitatieve effectbeoordeling. Er heeft geen kwantitatieve effectbeoordeling met bedrijfseconomische grondslagen op bedrijfs- en perceelsniveau plaatsgevonden.

De effecten op de gebruiksmogelijkheden van de landbouwgronden worden slechts globaal verkend. Door veranderingen in de hydrologie en variatie in bodemopbouw zullen de effecten per perceel kunnen verschillen. De effecten op de groeiomstandigheden van de voorkomende gewassen dient per perceel te worden uitgewerkt.

Overigens vinden wij het onjuist dat het LER slechts als losse bijlage is opgenomen bij het MER. Aangezien genoemd LER in belangrijke mate de effecten zou moeten beschrijven op de landbouw had naar onze mening het LER als vaste bijlage moeten worden opgenomen bij het MER.

Inhoudelijke beoordeling van het MER

Het MER geeft aan dat een aantal leemten in kennis is geconstateerd. Hoofdstuk 6 geeft in hoofdlijnen per aspect aan welke leemten aanwezig zijn.

Duidelijk is dat met betrekking tot de bodem, water, waterkering (Wierdijk), natuur, flora en fauna, archeologie, landbouw en verkeer zodanig veel essentiële leemten aanwezig zijn dat wij van mening zijn dat een besluitvorming in het kader van een provinciaal inpassingsplan niet kan plaatsvinden.

Pagina 196 en 197 geven aan dat met name onvoldoende kennis aanwezig is om tot een goede effectvoorspelling te komen met betrekking tot diverse soorten vogels en vleermuizen. Ook met betrekking tot de vispopulaties kunnen de gevolgen niet worden ingeschat.

Op pagina 27 van het MER wordt korthedshalve aangegeven dat voor een aantal aspecten geldt dat de effecten met een bepaalde onzekerheid zijn beschreven.

Het gaat hierbij om bodemopbouw en bodemkwaliteit, waterkwantiteit en waterkwaliteit, waterkering (de bekleding van de Wierdijk is nog niet op sterkte en stabiliteit beoordeeld), archeologische waarden, landbouw en geluid en lucht.

Wij zijn van mening dat gelet op de vele leemten in kennis het MER geen volledig, juist en kwalitatief goede effectbeoordeling bevat op grond waarvan de verdere besluitvorming (provinciaal inpassingsplan) kan plaatsvinden.

Onderstaand geven wij per onderdeel onze motivering aan voor voornoemde opvatting.

Bodem

In het MER wordt aangegeven (pag. 124) dat een gedetailleerd onderzoek naar de civieltechnische bodemkwaliteit nog niet heeft plaatsgevonden.

Naar onze mening heeft er dan ook geen effectbeoordeling plaatsgevonden

Watersysteem

Op pagina 142 wordt aangegeven dat op het vlak van grondwater op dit schaalniveau geen leemten in kennis zijn geconstateerd die de besluitvorming belemmeren.

Wij kunnen deze opmerking niet goed plaatsen aangezien op pagina 149 nog wordt aangegeven dat wordt aanbevolen om een bodemonderzoek uit te laten voeren naar de naleveringspotenties van de toekomstige waterbodem.

Ook voor wat betreft de exacte doorwerking van het randmeer op het operationeel beheer van bestaande kunstwerken is een leemte in kennis.

Ook zijn de risico's op piping en stabiliteit van de waterkering door een diepe kwelsloot nog niet onderzocht.

Voor wat betreft het doorspoelvolume is ook nog onvoldoende bekend. In dit verband is de opmerking op pagina 150 typerend waarbij wordt aangegeven dat het doorspoelvolume in de praktijk lager zal liggen doordat de worstcase situatie is doorgerekend. Hieraan wordt echter toegevoegd dat het ook kan zijn dat in de praktijk een hoger doorspoelvolume nodig is.

Niet bekend is welke mate nalevering vanuit de waterbodem zal optreden. Daarnaast is leemte in kennis in welke vorm er in de huidige situatie sprake is van een zoet-zout gradiënt.

Als bijlage ontvangt u nog een zienswijze (d.d. 3 juni 2009) van ingenieursbureau Boorsma waarin kanttekeningen worden geplaatst met betrekking tot de inhoud van het MER. De inhoud van bijgaande zienswijze kan voor wat betreft de onderdelen grondwatermodellering, onderloopsnelheid en piping, kleilaag in randmeer/ nalevering waterbodem, peilbuizen en grondwatermetingen en NAP-metingen als hier herhaald en ingelast worden beschouwd.

Natuur (flora en fauna)

Zoals wij reeds hebben aangegeven kan uit pagina 196 en 197 de conclusie worden getrokken dat onvoldoende kennis aanwezig is om tot een goede effectbeoordeling te komen met betrekking tot de aanwezige soorten vogels en vleermuizen. Ook met betrekking tot de vispopulaties kunnen de gevolgen niet worden ingeschat.

Wierdijk

Zoals aangegeven zal de Wierdijk de noordelijke grens gaan vormen tussen Wieringen en het randmeer. Genoemde Wierdijk is als enig overgebleven wierdijk in Nederland aangemerkt als een Rijksmonument.

De Wierdijk zal met betrekking tot het randmeer een belangrijke waterkering moeten worden. Tot op heden zijn geen stabiliteitsanalyses uitgevoerd op grond waarvan kan worden beoordeeld of de Wierdijk deze belangrijke functie kan gaan vervullen. Zo zijn nog een gedegen geotechnisch onderzoek en een gedetailleerde inmeting van de dijk noodzakelijk. Ook is een gedegen inspectie van de dijk nodig om te kunnen bepalen of de Wierdijk aan de noodzakelijke eisen van waterkering kan gaan voldoen.

De vraag is of noodzakelijke aanvullende maatregelen/aanpassingen het monumentale karakter niet onherstelbaar gaan aantasten.

Archeologie

Uit het MER blijkt dat door de afdekking met klei en zand de kennis van de archeologie van het plangebied niet erg groot is. Wel wordt aangegeven dat gelet op de vondsten zeker sprake is van een archeologische potentie in het Wieringerrandmeer.

Duidelijk is dat met de aanleg van het randmeer de waarden niet behouden kunnen blijven. In het MER wordt aangegeven dat om meer duidelijkheid te verkrijgen met betrekking tot aanwezige archeologische waarden eerst een nader onderzoek moet worden uitgevoerd.

Wij zijn dan ook van mening dat het MER geen goede effectbeoordeling bevat met betrekking tot de archeologie.

Landbouw

Uit het MER blijkt dat de landbouw ernstig zal worden getroffen door de aanleg van het randmeer. De effectbeoordeling in de gebruiksfase geeft zeer negatieve uitkomsten aan.

Er zal sprake zijn een negatief ondernemersklimaat. De bodem- en waterhuishoudkundige situatie zal verslechteren.

Als gevolg grondwaterstandverhoging en toename van kwel wordt verwacht dat kavels ongeschikt worden voor de teelt van bloembollen, vollegrondsgroentegewassen, akkerbouwgewassen (met name pootaardappelen en peen). Als gevolg van een verhoogd teeltrisico zullen percelen niet meer in trek zijn om gebruikt te worden voor voornoemde teelten.

Het provinciale streekplan Noord-Holland Noord gaat uit van realisatie van bollenteelt in de Wieringermeer. Van bepalend belang hierbij is de beschikbaarheid van zoet water.

Het MER geeft geen inzicht in de gevolgen van het randmeer in genoemde watervoorziening. Aangegeven wordt dat pas in een later stadium de watervoorziening van de Wieringermeerpolder verder uitgewerkt zal worden.

Wij zijn van mening dat hiermede in het MER voor de bollenteelt essentiële gegevens (effectbeoordeling) ontbreken.

Duidelijk is dat op Wieringen toename zal zijn van zoute kwel. In de Wieringermeerpolder zal de toename van chloride in het grondwater tot verdere verzilting van het grondwater leiden.

In het MER (pag. 287) wordt aangegeven dat de huidige agrarische bedrijfsvoering niet wezenlijk wordt belemmerd door het voorkomen van beschermde gebieden en soorten in of rondom het plangebied.

De aanleg van natuur binnen het randmeer zal voor de agrarische bedrijven nadelige gevolgen hebben. Hierbij kunnen wij denken aan het overwaaien van onkruiden en toenemende insecten- en luizendruk..

Verwacht wordt een toename van het aantal schadelijke soorten. Hoewel op pagina 291 in het MER wordt aangegeven dat bladluis niet zal toenemen, zijn wij van mening dat deze gedachte onjuist is. Als gevolg van de aanleg van bos- en natuurgebieden zal de luizendruk wel degelijk toenemen. Met name de pootaardappelteelt zal hiervan schade gaan ondervinden.

Met de aanleg van het randmeer zal een aantrekkelijker klimaat ontstaan voor ganzen. De ganzenpopulatie zal hierdoor gaan toenemen. Voor de landbouw zal dit nadelige gevolgen hebben. De schade aan de gewassen zal evenredig toenemen met de populatiegrootte.

Voorts vrezen wij voor de gevolgen van bodemverontreiniging. Van belang hierbij is dat voor de aan te leggen zuidelijke dijk gebruik wordt gemaakt van vervuilde bagger uit met name het Noordhollandsch kanaal. Gevreesd wordt voor uitloging van de aanwezige verontreiniging naar omliggende (agrarische) percelen.

Het MER geeft aan dat het landbouwverkeer zowel in de aanlegfase als in de gebruiksfase te maken zal krijgen met nadelige effecten. De ontsluiting van de agrarische bedrijven zal verslechteren hetgeen ook een negatief effect heeft op dienstverlenende bedrijven.

Perceelsbetreding/veldonderzoek in relatie tot nakomen toezeggingen en/of afspraken overheden

In het MER wordt aangegeven dat het noodzakelijke veldwerk om de directe en indirecte effecten van de aanleg van het Wieringerrandmeer voor de landbouw goed in kaart te brengen niet kon worden uitgevoerd omdat de agrarische bedrijven geen toestemming hebben gegeven om de percelen te betreden en de agrarische bedrijven te bezoeken.

Op diverse plaatsen in het MER komt dan ook terug dat hiermede een belangrijk instrument voor de effectbeoordeling is komen te vervallen.

In dit verband willen wij echter duidelijk naar voren brengen dat genoemde opstelling van de agrarische bedrijven voortkomt uit het gegeven dat gedurende het ontwikkelingsproces diverse toezeggingen vanuit het samenwerkingsverband en/of verantwoordelijke overheden richting de landbouw niet zijn nagekomen. Ook diverse vragen vanuit de landbouw zijn nooit beantwoord.

In de reeds genoemde correspondentie (welke in februari 2008 verzonden is vanuit de gemeenten en de provincie) worden wederom een aantal toezeggingen vanuit de verantwoordelijke overheden gedaan die tot op heden niet zijn nagekomen. In dit verband kunnen de volgende toezeggingen worden genoemd:

- Naar aanleiding van het LER is een nader geohydrologisch onderzoek uitgevoerd naar de verzilting en watervoorziening in het beïnvloedingsgebied rondom het Wieringerrandmeer. Vanuit de verantwoordelijke overheden wordt de toezegging gedaan om de betreffende studie met LTO Noord en het Agrarisch Collectief te bespreken en gezamenlijk vast te stellen welke maatregelen getroffen moeten worden.

Deze toezegging is tot op heden niet nagekomen.

- Vanuit de verantwoordelijke overheden is voorgesteld om een onafhankelijke commissie in te stellen waarin o.a. LTO Noord vertegenwoordigd zal zijn die erop zal toezien dat onder meer de zoetwatervoorziening met dezelfde kwaliteit als de huidige tijdens en na de aanleg van het randmeer wordt gewaarborgd.

Tot op heden is deze toezegging niet nagekomen.

- De provincie Noord-Holland zal over maatregelen ter versterking van de agrarische structuur besluiten nemen en een verplaatsingscommissie instellen.

Tot op heden heeft deze besluitvorming niet plaatsgevonden.

In mei 2008 hebben LTO Noord en het Agrarisch Collectief een eerste bijeenkomst bijgewoond omtrent het opstellen van het LER2. Hierbij is met het projectbureau afgesproken dat de onderzoekers het land mogen betreden als de eerder genoemde afspraken nagekomen zouden worden. De afspraak was dat het projectbureau vóór 1 juli 2008 met voorstellen zou komen.

Vervolgens is vanuit het projectbureau niets meer vernomen en zijn er daarna geen officiële verzoeken vanuit het projectbureau gekomen om het land te mogen betreden.

Overigens is het opmerkelijk dat het projectbureau tot op heden niet blijkt te beschikken over een plan van aanpak.

Met de conclusies die gedaan zijn in het eerste LER was tot onze teleurstelling, op dat moment, nog steeds niets gedaan, hetgeen wij de overheden die als opdrachtgever zijn opgetreden, in hoge mate verwijten.

In dit verband kan nog worden genoemd dat in 2005 vanuit de overheid reeds het eerste verzoek kwam om de percelen te mogen betreden. Op de gestelde vraag of het hier ging om de winbare grondbestanddelen te traceren, wilde men echter geen antwoord geven. De opmerking dat bij dieper boren kwel zou kunnen ontstaan, werd beantwoord met "deze gaten worden afgedicht met zwelklei".

Vanuit LTO Noord en het Collectief Wieringerrandmeer is diverse malen gevraagd om tot werkbare afspraken te komen betreffende het perspectief en toekomstmogelijkheden van de agrarische bedrijven in en nabij het plangebied. Hierbij gaat het onder meer om de ontwikkelings- en verplaatsingsmogelijkheden van de agrarische bedrijven binnen en nabij het plangebied. Alsmede compensatie voor optredende schade. De belofte om tot een positie- en structuurversterking van de land- en tuinbouw te komen is tot op heden niet concreet gemaakt.

Voortdurend moeten LTO Noord en het Collectief helaas constateren dat gemaakte afspraken structureel niet worden nagekomen en de landbouw hiermede aan het lijntje word gehouden.

Gedeputeerde Staten, vertegenwoordigd door de heer Hooijmaijers, hebben in een mail van 4 maart 2008 nog aangegeven dat de boeren door het project "Wieringerrandmeer" er in het geheel niet op achteruit mogen gaan. Hij schrijft:

"Gedeputeerde Staten willen al het mogelijke doen om zo snel mogelijk na de bestuurlijke besluitvorming landbouwstructuuronderzoek, de technische commissies en de verplaatsingscommissie op te zetten en te laten uitvoeren i.s.m. de LTO, zodat we de gemaakte afspraken in onze brief kunnen effectueren."

Op 30 mei 2008 hebben LTO Noord en het Collectief in een brief gericht aan de verantwoordelijke overheden nog aangegeven op welke punten inmiddels gemaakte afspraken niet zijn nagekomen en dat het van groot belang is dat de verantwoordelijke overheden duidelijke antwoorden geven op de aangegeven onzekerheden waarmee de land- en tuinbouw worden geconfronteerd.

Op 18 september 2008 heeft overleg plaatsgevonden tussen gedeputeerde J. Bond, stuurgroepvoorzitter J. van Zijl en LTO Noord/Collectief. Op een groot aantal punten leek er toen overeenstemming over uitkoop/verplaatsing/schadeloosstelling in het kader van grondverwerving. Een aantal andere punten zouden nader worden uitgezocht. De eenzijdige, schriftelijke vastlegging van deze afspraken door de verantwoordelijke overheden weken echter zodanig sterk af van de gemaakte afspraken, dat wij hier absoluut niet mee akkoord konden gaan.

Tot op heden blijft de ter zake noodzakelijke reactie vanuit de verantwoordelijke overheden echter uit.

Het voorgaande geeft een duidelijk beeld omtrent het verwijtbare gedrag van de verantwoordelijke overheden. Hierin is dan ook de oorzaak gelegen van de houding van de agrarische ondernemers om onderzoekers geen toegang te verlenen op de percelen waardoor vervolgens nog geen veldonderzoek heeft kunnen plaatsvinden. Overigens heeft in 2006 in opdracht van de verantwoordelijke overheden een inventarisatie van de bedrijven, met grond in het plangebied, plaatsgevonden. Deze inventarisatie wordt in de MER/ LER geheel buiten beschouwing gelaten.

Reeds in 2001 is door LTO/Collectief gevraagd om uitvoering van een uitgebreide LER teneinde antwoord te geven op alle vragen waarvan men nu vindt dat die beantwoord moeten worden. Bovendien hadden dan, gedurende een lange reeks van jaren, betrouwbare trends vastgesteld kunnen worden.

Met betrekking tot de plannen omtrent het randmeer is vanuit de verantwoordelijke overheden richting de agrarische sector diverse keren aangegeven dat indien het randmeer negatieve effecten heeft op de land- en tuinbouw de aanleg hiervan vanzelfsprekend niet meer aan de orde komt of dat er een aangepast plan zal komen.

Uit het MER blijkt inmiddels overduidelijk dat de aanleg van het randmeer geen duidelijke verbetering maar louter negatieve effecten heeft voor de land- en tuinbouw. Dit betekent dat de verantwoordelijke overheden hun ter zake gedane toezeggingen moeten nakomen.

Voorts kan worden genoemd dat de Sociaal Economische Effectstudie in de IER (2006) nog een optimistisch beeld geeft van de aanleg van het Wieringerrandmeer. In de discussies daarover in de gemeenteraden is dit optimistische beeld enigszins getemperd. Inmiddels zijn reeds enige jaren verstreken en zijn de sociaal-economische ontwikkelingen zodanig sterk gewijzigd dat een geactualiseerde Effectstudie wenselijk zou zijn.

De in 2006 uitgevoerde MKBA (welke overigens wetenschappelijk onvoldoende onderbouwd is) gaf nog een sterk positief beeld van de maatschappelijke baten van het Wieringerrandmeer. Deze zijn inmiddels naar beneden bijgesteld. Gelet op de huidige situatie is het wenselijk dat ook hiervan een actualisatie plaatsvindt. In dit verband is inmiddels bekend dat een recentelijk onderzoek uitgevoerd door de Kamer van Koophandel heeft aangetoond dat (juist de Kop van) Noord-Holland in sociaal-economisch opzicht gunstig afsteekt ten opzichte van de rest van Nederland.

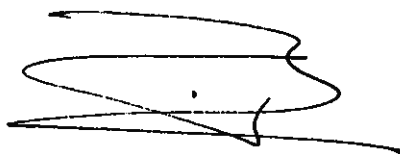
Wij zijn dan ook van mening dat het nut en de noodzaak van het randmeer gelet op de sterk veranderde sociaal-economische situatie niet meer aanwezig is. In ieder geval wordt het nut en noodzaak in onderhavig MER niet onderbouwd met een actuele Sociaal Economische Effectstudie en/of MKBA.

Conclusie

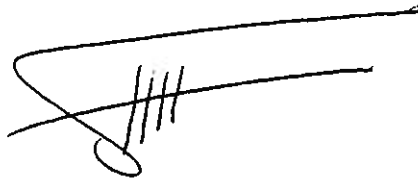
Gelet op het naleven van de MER-procedure betekent het voorgaande dat naar onze mening het MER niet voldoet aan de opgestelde richtlijnen en het addendum.

Ook inhoudelijk zijn wij van mening dat het MER niet de noodzakelijke informatie bezit om te kunnen dienen als basis voor de besluitvorming over het Wieringerrandmeer.

Hoogachtend,

T. Beishuizen,
algemeen voorzitter

Drs. T.H.H. van Vuren,
algemeen secretaris

Bijlagen:

- Ledenlijst Collectief Wieringerrandmeer
- Zienswijze ingenieursbureau boorsma b.v. betreffende het Milieueffectrapport Wieringerrandmeer d.d. 3 juni 2009
- E-mail van de heer T. Mooijmaijers, gedeputeerde, d.d. 4 maart 2008
- Zienswijze LTO Noord afdeling Wieringerland/Collectief Wieringerrandmeer betreffende IER, LER, ontwerp intergemeentelijk structuurplan Wieringerrandmeer en ontwerp partiële herziening Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord d.d. 30 mei 2006
- Beantwoording brief LTO door de heer T. Hooijmaijers, februari 2008

LEDEN COLLECTIEF WIERINGERRANDMEER

S. Lont
Schelpenbolweg 32
1774 NG SLOOTDORP

E. Bogers
Schelpenbolweg 21
1774 NG SLOOTDORP

A. Hoogendoorn
Schelpenbolweg 25
1774 NG SLOOTDORP

H. van Hylckama Vlieg
Schelpenbolweg 42
1774 NG SLOOTDORP

E. van der Lee
Schelpenbolweg 31
1774 NG SLOOTDORP

J. Punter
Schelpenbolweg 46
1774 NG SLOOTDORP

K. Dokter
Schelpenbolweg 52
1774 NG SLOOTDORP

W. Mostert
De Haukes 40
1778 KD WESTERLAND

J. Nieuwhof
Slootweg 11
1774 NM SLOOTDORP

K. Klok
Klieverweg 15
1774 ND SLOOTDORP

N.B. Doppenberg
Slootweg 8 a
1774 NM SLOOTDORP

J. Straat
Klieverweg 27
1774 ND SLOOTDORP

P. Montsma
Wieringerrandweg 2
1774 NA SLOOTDORP

A. Koorn
Wieringerrandweg 10
1774 NA SLOOTDORP

T. Verboom
Wieringerrandweg 11
1774 NA SLOOTDORP

M.P.C. Lont
Hippolytushoeverweg 17
1774 NA SLOOTDORP

F. Lont
Westerklief 9
1777 JB HIPPOLYTUSHOEF

C. Tijsen
Oosterklief 23
1777 JA HIPPOLYTUSHOEF

Henk Miedema
Wierweg 39
1774 NJ SLOOTDORP

N.J. Ruyter
Rekerkoogweg 4
1749 CJ WARMENHUIZEN

S. Bruinsma
Texelstroom 23
1771 HN WIERINGERWERF